

ACTIEPLAN

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD OPDRACHTGEVEN EN INKOPEN

Inhoudsopgave

Gemeente Best heeft dit MVOI actieplan opgesteld om richting te geven aan onze MVOI-doelen en om te bepalen welke stappen we gaan zetten om deze doelen te behalen.

Het Manifest MVOI heeft een planningsduur van 4 jaar (tot en met 2025). Dit actieplan loopt daarom sowieso tot en met 2025. Daarna wordt bekeken of er een nieuw actieplan wordt opgesteld of dat deze nog langer doorloopt. Het kan zijn dat er een nieuw MVOI manifest komt na 2025. Dan hebben we de keuze om door te gaan met het huidige MVOI actieplan of aan te sluiten bij het nieuwe manifest en een nieuw actieplan op te stellen.

De eerste drie stappen worden eenmalig gezet. Stap 4-7 worden ieder jaar opnieuw uitgevoerd.

Stap 4 - 7 worden elk jaar opnieuw uitgevoerd

Stap 1 - 3 worden één keer uitgevoerd

Wat is MVOI?

“Met MVOI draagt iedere ingekochte euro bij aan een toekomstbestendige wereld”

- Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) betekent dat we naast prijs ook letten op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten.
- Overheden hebben samen een inkoopkracht van 85 miljard euro per jaar.
- Het doel van het MVOI Manifest is het verbinden van overheden en andere partijen. Daarnaast streeft MVOI naar ambitieus maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap en inkopen. Door het ondertekenen van dit manifest werkt de gemeente Best aan het realiseren van haar eigen maatschappelijke ambities. Ze verkleint hiermee haar eigen voetafdruk. Ook geeft ze hiermee het goede voorbeeld.

MVOI thema's (1/2)

MVOI thema's (2/2)

Klimaat

Het verminderen of zelfs voorkomen van uitstoot van CO2 en andere broeikasgassen. Zo levert u een bijdrage aan energiebesparing en de transitie naar duurzame energiebronnen.

Milieu

Het tegengaan van milieuverontreiniging en het beschermen van onze leefomgeving en de biodiversiteit. Denk hierbij aan bewuste keuzes op het gebied van materialen en grondstoffen, water en bodem en natuurinclusief bouwen.

Circulair

Waardebephoud staat hier centraal. Grondstoffen worden schaarser en raken uitgeput. Door bewuste, circulaire keuzes te maken wordt de inzet van nieuwe grondstoffen geminimaliseerd en worden producten en materialen hergebruikt.

Ketenverantwoordelijkheid

Dit thema heeft als doel overheden hun leveranciers te stimuleren om ketenverantwoordelijkheid te nemen en misstanden in de ketens aan te pakken of zelfs te voorkomen.

Diversiteit & inclusie

Dit thema vestigt de aandacht op een diverse en inclusieve samenleving, waarin iedereen gelijk wordt behandeld. Dit ongeacht wie ze zijn, van wie ze houden, waar ze vandaan komen of waarin ze geloven.

Social Return

Met social return wordt gewerkt aan betere kansen op de arbeidsmarkt voor mensen met een afstand tot deze arbeidsmarkt.

Stap 1. Nulmeting

Als start voor het opstellen van het MVOI actieplan hebben we een presentaties gegeven in de diverse teams- en afdelingsoverleggen. Op deze manier hebben we de medewerkers geïnformeerd over wat Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen is en waarom de gemeente Best het MVOI manifest ondertekend heeft.

Wat weten we al over MV(O)I?

- MVI is een vast onderdeel in de inkoopstrategie. Medewerkers worden zo gestimuleerd om na te denken over maatschappelijk verantwoord inkopen.
- De gemeente Best hecht er veel waarde aan om lokaal MKB de kans te geven om mee te doen in aanbestedingen. Hoge eisen stellen kan betekenen dat deze partijen niet mee kunnen doen in de aanbestedingen. Dat is een onwenselijke situatie.
- Social return is onderdeel van MVI en MVOI. In een krappe arbeidsmarkt is het lastiger om hier invulling aan te geven.

Waar hebben we MV(O)I toegepast?

- Reconstructie Prinses Beatrixlaan (minder stenen, meer berging voor regenwater (wadi), meer biodiversiteit).
- Nieuwe tractor met een van de zuinigste motoren in de markt.
- Bewegwijzeringsborden in Aarlesche Erven van duurzaam materiaal en restproducten.
- Verduurzaming gemeentelijke panden, zoals bibliotheek.
- Integraal huisvestingsplan onderwijs (duurzaamheid, toegankelijkheid en hergebruik materialen).
- Reconstructie JP Coenstraat (circulair en natuurinclusief bouwen).
- Inzet WSD, zoals schoonmaak.

Stap 2. MVOI-thema's kiezen

De keuze voor deze thema's is tot stand gekomen door de input van een groep van vertegenwoordigers uit de organisatie.

Gekozen thema's:

Toelichting keuze:

- We hebben bewust gekozen om te focussen op 4 thema's. De komende jaren gaan we kennis en ervaring op doen met deze 4 thema's.
- Deze thema's sluiten mooi aan op de omgevingsvisie, waarin de volgende opgaven zijn opgenomen:
  - aandacht voor biodiversiteit;
  - groene leefomgeving, die klimaatadaptief is;
  - energietransitie;
  - duurzame en gezonde mobiliteit.
- Social return is als thema al aardig ingebed in het inkoopproces. Samen met de regio Zuidoost-Brabant zijn er uitvoeringsregels opgesteld. Deze zijn net geactualiseerd. Aan deze werkwijze verandert niets.
- Diversiteit en inclusie en ook ketenverantwoordelijkheid zijn thema's waar we de komende jaren minder de focus op leggen.

Stap 3. MVOI Doelen

“Je moet niet vinken, maar vonken.”

De MVOI doelen moeten bijdragen aan het bereiken van maatschappelijke doelen. De gemeente Best wil van MVOI geen ‘vinkjeswerkwijze’ maken. MVOI moet praktisch toepasbaar zijn en van daaruit bijdragen aan het behalen van maatschappelijke doelen.

Belangrijk voor de praktische haalbaarheid is dat MVOI beland in de beleidsdocumenten. Dit geeft een belangrijk haakje voor het toepassen van MVOI in projecten en voor het, indien nodig, verkrijgen van extra budget. Het doel voor 2024 en 2025 is om, daar waar nodig, de beleidsdocumenten aan te passen en MVOI hier expliciet een plaats in te geven.

Er kunnen subsidies aangevraagd worden om eventuele meerkosten van het toepassen van MVOI in projecten te bekostigen, zoals Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) en Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SSEB).

In 2024 gaan we het format van de inkoopstrategie aanpassen om MVOI hier een nog nadrukkelijker plaats in te geven. Dit wel met het uitgangspunt dat het geen papieren tijger mag worden. Ook geven we ruimte om vast te leggen welke duurzame keuzes zijn gemaakt voor de aanbestedingsfase. Denk aan het ontwerp van een plein met veel groen. Dan zit duurzaamheid al in de opdracht verwerkt, voordat je begint met aanbesteden. Voor de verdere planning zie slide 13.

Ook gaan we de komende periode benodigde kennis op doen en mooie voorbeelden met elkaar delen. Daarnaast blijven we doen wat we al deden. Dat is duurzame keuzes maken voor en tijdens aanbestedingen.

Stap 4. Kansrijke projecten (1/3)

De [klimaatvoetafdruk](#) van de Nederlandse overheid wordt vooral veroorzaakt door opdrachten in de productgroepen:

- bouw (34%);
- energie (23%);
- transport en mobiliteit (11%);
- commerciële diensten (11%);
- elektronica en telecommunicatie (7%).

De meeste impact kan dus gemaakt worden binnen deze productgroepen.

Ieder jaar wordt er in samenwerking tussen de gemeente en Bizob een inkoopplan opgesteld met een overzicht van de inkooptrajecten/aanbestedingen voor het komende jaar. Vanuit dit plan wordt bekeken wat de meeste kansrijke aanbestedingen zijn om MVOI thema's in op te nemen.

Aanbestedingen binnen 1 van de bovenstaande productgroepen zijn het meest voor de hand liggend om te kiezen. Ook uit andere productgroepen kunnen MVOI thema's toegepast worden.

Stap 4. Kansrijke projecten (2/3)

Op welke manier en in welke aanbestedingen kunnen de 4 MVOI thema's die als speerpunt zijn gekozen een plaats krijgen in aanbestedingen?

Klimaat

- Minder uitstoot van emissies op de bouwplaats. Programma Schoon en Emissieloos Bouwen. Tool zero-emissie materieel.
- Verduurzamen maatschappelijk vastgoed. Minder energieverbruik, isoleren.
- Via certificeringen, bijvoorbeeld CO2 prestatieladder
- Milieukosten Indicator
- MVI-criteriatool

Milieu

- Groenvoorziening (onkruidbestrijding, maaien, biologische/inheemse planten/bomen, verwerking groenafval, bodemverbetering).
- Wegen (GWW) (asfalt, beton, hergebruik vrijkomende grond, weginfrastructuur als energiebron, berging hemelwater, faunapassages)
- Via certificeringen, bijvoorbeeld ISO 14001

Circularair

- Kantoormeubilair
- Gebouwen (sporthal, zwembad, scholen)
- Slim slopen tool
- R-ladder (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/r-ladder>)

Stap 4. Kansrijke projecten (3/3)

Hiervoor gelden de regionaal gemaakte afspraken.

We gaan ook nadrukkelijk leren van ervaringen in eigen aanbestedingen en in die binnen de regio. We gaan niet zelf overal het wiel opnieuw uitvinden. Gebruik maken van ervaringen en methodieken die er al zijn, is het uitgangspunt.

Wij vinden het belangrijk dat al over MVOI wordt nagedacht voor de start van de aanbesteding. In de opdracht zelf kunnen ook al duurzame keuzes gemaakt worden. Dit geldt bijvoorbeeld bij het verleden van verlichting of de aanschaf van elektrische auto's.

Stap 5. MVOI in het inkoopproces

Checklist voor MVOI in het inkoopproces:

- Is het inkopen van dit product / deze service écht nodig? Of kunnen we zonder?
- Hoe hebben de MVOI thema's een plek gekregen in de projectopdracht?
- Welke keuzes in relatie tot de MVOI thema's zijn er al gemaakt voor het inkoopproces (in de ontwerp-/voorbereidingsfase)?
- Hoe ga je MVOI meenemen in je inkoopproces? Welke thema's ga je toepassen?
- Heb je de beschikbare tools overwogen / toegepast?
- Heb je de juiste mensen betrokken?

Stap 6. Planning jaar 1 opstellen

Onderstaande is een concept planning. We streven er naar om die activiteiten in die genoemde periodes op te pakken en af te ronden. In de evaluatie wordt meegenomen in hoeverre de planning gehaald is.

MVOI PLANNING							
ALGEMENE PLANNING JAAR 2024							
1 ^e kwartaal (jan – mrt)	Check?	2 ^e kwartaal (apr- jun)	Check?	3 ^e kwartaal (jul-sept)	Check?	4 ^e kwartaal (okt- dec)	Check?
Vaststellen MVOI actieplan		Communicatie naar medewerkers over hoe ze MVOI mee kunnen nemen in projecten/opdrachten en aanbestedingen, bijvoorbeeld een webinar over de werking van de MVI criteriatool.		Onderzoeken in welke beleidsstukken MVOI meegenomen kan worden.		Verzamelen en delen van voorbeelden van MVOI in inkoopprojecten/aanbestedingen.	
Format voor projectmatig werken en inkoopstrategie aanpassen		Onderzoeken welke subsidies er zijn voor de MVOI thema's.		Vormgeven monitoring MVOI in inkooptrajecten.		Evalueren MVOI actieplan.	

Stap 7. Evaluatie

Eind 2024 gaan we evalueren. Dat is een jaar na het akkoord op het MVOI actieplan.

Wat ging er goed?

Wat had er beter gekund?

Waar moeten we op letten komend jaar?